Stockholms läns sjukvårdsområde
Sjukvårdsdirektören

BESLUTSUNDERLAG
2021-01-25

SLSO 20-2800
RS 2020-0871

Yttrande över Motion 2020:62 av Talla Alkurdi m.fl. (S) om tydlighet vid val av vårdcentral

Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) har av Rotel II – Hälso- och sjukvårds-, innovations- och kulturroteln getts möjligheten att yttra sig om tydlighet vid val av vårdcentral.

Ärendet

I motionen framförs förslag på att ackrediteringsvillkoren för vårdcentral ändras så att all digital omlistning måste ske via 1177.se.

Förvaltningens yttrande

Region Stockholm har en beställar-/utförarmodell som innebär att hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) har ett övergripande ansvar för de olika behov som befolkningen inom Stockholms län har. SLSO är en av många vårdgivare som via avtal med HSN bedriver vård till innevånarna och det är dessa avtal som styr vilka vårdtjänster som SLSO kan erbjuda. Ackrediteringsvillkoren för att få bedriva vårdcentral beslutas av HSN.

Förslag till beslut

Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde föreslås besluta

att avge Yttrande över Motion 2020:62 av Talla Alkurdi m.fl. (S) om tydlighet vid val av vårdcentral enligt ovanstående.

Mikael Ohrling
Sjukvårdsdirektör

Annika Jerhamre
Kanslichef

SLSO20-2800

Region Stockholm

REMISS

2020-12-09 RS 2020-0871

Rotel II – Hälso- och sjukvårds-,
innovations- och kulturroteln

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Stockholms läns sjukvårdsområde

Ärende:

Remiss – Motion 2020:62 av Talla Alkurdi m.fl. (S) om tydlighet vid val av vårdcentral

---

Yttrande från berörd nämnd/styrelse senast: **2021-04-30**

Handläggare: Sofia Könberg

Yttranden skickas till regionledningskontorets registrator:

E-post: registrator.lsf@sll.se

Adress:
Regionledningskontoret
Registraturen
Box 22550
104 22 Stockholm

Internadress:
Regionledningskontoret, Registraturen, Lindhagensgatan 98 plan 6

Region Stockholm

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

MOTION
2020-11-17

Tydlighet vid val av vårdcentral

Sjukvårdssystemet i Region Stockholm är satt i gungning till följd av digitala vårdgivares etablering av nya vårdcentralerna. Övriga vårdcentraler, såväl privata som i egen regi, larmar om hur de riskerar att förlora en stor mängd patienten till de nya aktörer, vilket kan komma att leda till en drastiskt försämrad ekonomisk situation. Region Stockholm måste ta kontroll över utvecklingen innan vårdcentraler tvingas stänga.

Vi är i grunden positiva till digifysisk vård och anser att det är en förutsättning för att kunna möta patienterna på deras villkor. Däremot måste det ske på lika villkor. Det är dags för ordning och reda i den digitala vården.

Problematiken som uppstått är en konsekvens av bristfällig styrning och ledning från det moderatledda styret i Region Stockholm. Vårdcentraler har tillåtits att etableras innan ordentliga regelverk har funnits på plats. Två nya vårdcentraler ska inte kunna sätta hela primärvården i gungning. Det är djupt problematiskt. Arbetet med digitalisering i sjukvården riskerar dessutom att bli lidande när konflikter fortsätter att prägla den digitala vårdens utveckling.

I slutet av september har cirka 10 000 patienter listat sig på de nya vårdcentralerna. Det motsvarar ungefär en tredjedel av alla besök. Minst sex och en halv procent av de nylistade larmade sedan om att de listat sig mot sitt vetande. Information har även framkommit om att KRY listar patienter på en vårdcentral samtidigt som den andra används för besök, vilket möjliggör ett utnyttjande av regionens stöd vid nyetablering av vårdcentraler. Det är tydligt att gränserna för regionens regelverk tänjs till gränserna.

En utveckling där flera nätläkarbolag för dialog om att öppna ett större antal vårdcentraler över tid riskerar att ytterligare slå sönder befintlig struktur om inte ett tydligt regelverk kommer på plats. Detta blir särskilt problematiskt då tendensen är att nyetablering sker i områden med redan geografiskt god tillgång till vård. Vårdvalens utformning där politiken avhänt sig styrningen av etablering utifrån behov understryks ytterligare. Kommundelar i regionen med behov av vårdcentral står utan medan en kraftig överetablering sker på vissa platser.

Signalerna från såväl offentliga som privata vårdcentraler tyder på att många patienter helt enkelt inte förstått att de listat om sig via nätläkarföretagens appar, eller åtminstone inte varit medvetna om att det innebar att de samtidigt slutade vara listade hos sin tidigare vårdcentral. När de vid ett senare tillfälle kontaktar sin tidigare vårdcentral för att få hjälp med något får de beskedet att de inte längre är listade där, varpå de i många fall åter väljer att lista sig som patienter där.

Kry marknadsför sig med reklam som uppmanar personer att söka vård i deras app. Det första som möter den som laddar ner denna app är en uppmaning om att välja Kry som sin vårdcentral, där man omedelbart ser en tydlig knapp för att tacka ja, men måste scrolla längst ned på sidan för att hitta en diskret knapp för att tacka nej. Det är lätt att få intrycket att man måste lista sig hos dessa företag för att fortsätta använda deras appar.

Det här kan få allvarliga ekonomiska konsekvenser för vårdcentralerna. Deras huvudsakliga inkomstkälla är nämligen kapiteringsersättning, det vill säga att de får betalt av regionen utifrån hur många patienter de har listade. Även om ungefär hälften av de patienter som listar om sig av misstag kommer tillbaka inom några månader så innebär det att den ursprungliga vårdcentralen går miste om betydande summor i utebliven kapiteringsersättning, då denna istället går till vårdcentralen där patienterna tillfälligt är listade.

Eftersom patienterna sannolikt upptäcker att de listat om sig av misstag i samband med att de behöver söka vård så riskerar vårdcentralen att gå miste om dessa intäkter, men ändå få ta kostnaderna för att behandla patienten. För nätläkarföretagen som lockar patienter att tillfälligt lista sig hos dem blir förhållandet det omvända, då de kan få stora intäkter från kapiteringsersättningen utan att behöva ta några av kostnaderna efter det första besöket. När detta sker i stor skala hotas inte bara de enskilda vårdcentralernas ekonomi, utan också stabiliteten i hela Hälsovalssystemet.

De gällande ackrediteringsvillkoren för vårdcentral ger möjlighet för patienterna att lista om sig via en särskild valblankett, via 1177.se eller via ”av Leverantören anvisad elektronisk väg för underskrift av val”. Det är det sistnämnda alternativet som gör det möjligt för nätläkarföretag att på ett vilseledande sätt locka patienter att lista sig hos dem via deras appar.

Socialdemokraterna föreslår därför

Att ackrediteringsvillkoren för vårdcentral ändras så att all digital omlistning måste ske via 1177.se.

Talla Alkurdi (S) Petra Larsson (S)

Victor Harju (S) Daniel Carlstedt (S)